

На основу члана 8. став 1. и члана 25. став 1. тачка 2) и 14) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 14/22 и 35/24), а у вези са чланом 24. став 1. тачка 12) Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС“ број 14/22) Општинска изборна комисија општине Косјерић, на седници одржаној 08.05.2025.године, доноси

ПРАВИЛА

О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА ЗА ОДБОРНИКЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ, РАСПИСАНИХ ЗА 08. ЈУН 2025.ГОДИНЕ

А – УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима се ближе уређује рад бирачких одбора на спровођењу избора за одборнике Скупштине општине Косјерић, расписаних за 08. јун 2025.године и рад бирачких одбора на спровођењу поновног гласања.

Члан 2.

Бирачки одбор преузима изборни материјал од Општинске изборне комисије општине Косјерић пре гласања, припрема бирачко место за почетак гласања, уређује бирачко место и просторију за гласање, непосредно спроводи гласање на бирачком месту и ван бирачког места, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту, после гласања предаје изборни материјал Општинској управи општине Косјерић и обавља друге послове одређене законом, подзаконским актима Републичке изборне комисије и овим Правилима и одлукама Општинске изборне комисије.

Бирачки одбор одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

Рад бирачког одбора је јаван.

Док је бирачко место отворено и док траје гласање, сви чланови бирачког одбора или њихови заменици морају да буду на бирачком месту или да се у томе неизменично смењују.

Члановима бирачког одбора који су одређени да рукују спрејом с невидљивим мастилом за обележавање прста бирача, омогућује се да на њиховом бирачком месту гласају уз решење о именовању за члана бирачког одбора.

Б – ПРИМОПРЕДАЈА ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПРЕ ГЛАСАЊА

Члан 3.

Општинска изборна комисија општине Косјерић је дужна да најкасније 24 часа пре дана одржавања избора преда бирачким одборима изборни материјал за спровођење избора за одборнике Скупштине општине Косјерић, расписаних за 08. јун 2025.године.

- 7) прибор за печатење гласачких кутија и другог изборног материјала (налепнице, јемственик и печатни восак, тракасти папир (шлајфне), лепљива трака мањих димензија и др.);
- 8) довољан број коверти за одлагање гласачких листића (неупотребљени, неважећи, важећи за сваку изборну листу посебно), потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и осталог изборног материјала (записници о раду бирачких одбора, записници о раду посматрача, за изводе из јединственог бирачког списка, контролни лист за проверу исправности гласачке кутије, и др.);
- 9) коверте у које бирачи који гласају ван бирачког места стављају свој гласачки листић – мањи коверат;
- 10) коверте у које бирачи који гласају ван бирачког места стављају коверат са гласачким листићем и потписаном потврдом о изборном праву за гласање ван бирачког места – већи коверат;
- 11) остали материјал (батерије, оловке, лењир, хемијске, јастуче за печат са мастилом, каро папир за писање, информативне постере за бираче, маказе за сечење сигурносне затворнице- ван вреће за одлагање изборног материјала и др);
- 12) уколико дође до избијања и проглашења епидемије заразне болести на територији Републике Србије, обезбеђује се и сва заштитна опрема и опрема за дезинфекцију за све чланове бирачких одбора.

Списак изборног материјала који се предаје сваком бирачком одбору за спровођење избора за одборнике Скупштине општине Косјерић садржан је у записнику о примопредаји изборног материјала пре гласања, на прописаном обрасцу.

В – ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТАК ГЛАСАЊА

Члан 4.

На дан гласања бирачки одбор се састаје најкасније у 06,00 часова на бирачком месту, како би се извршиле припреме за почетак гласања.

Припреме за почетак гласања подразумевају три фазе:

- утврђивање потпуности и исправности изборног материјала,
- уређивање бирачког места и просторије за гласање,
- договор о подели задужења.

а) Утврђивање потпуности и исправности изборног материјала

Члан 5.

Председник бирачког одбора или његов заменик маказама, које су се налазиле ван вреће за одлагање изборног материјала, сече сигурносну затворницу са вреће и исту је потребно да сачува како би је после гласања предао Општинској изборној комисији.

Примљени изборни материјал бирачки одбор упоређује са стањем из записника о примопредаји изборног материјала пре гласања и тако утврђује да ли је примљени материјал потпун и исправан.

Ако нешто од изборног материјала недостаје, бирачки одбор о томе одмах обавештава Општинску изборну комисију.

Посебну пажњу бирачки одбори треба да обрате на следеће:

Приликом примопредаје изборног материјала гласачки листићи треба да буду предати бирачком одбору тако што се прво у засебне коверте пакује по 100 гласачких листића а на крају у засебан коверат преостали гласачки листићи којих је мање од 100 (на пример ако је на бирачком месту уписано 365 бирача, Општинска изборна комисија у три коверте ставља по 100 гласачких листића а потом преосталих 65 гласачких листића у четврту коверту).

Све коверте са гласачким листићима треба да буду затворене и запечаћење или налепницом или печатим воском или лепљивом траком и да на њима буде уписан број гласачких листића који се налази у тој коверти, и да тако буду стављене у врећу за одлагање изборног материјала.

Посебно се наглашава да се:

- 1) приликом припреме за почетак гласања на бирачком месту отвара само коверат са мање од 100 гласачких листића;
- 2) да се коверат са 100 гласачких листића не сме отварати док за гласање не буду искоришћени сви гласачки листићи из прве отворене коверте;
- 3) да се следећи коверат са 100 гласачких листића отвара тек пошто буде искоришћено свих 100 гласачких листића из претходно отворене коверте са 100 гласачких листића;
- 4) да све коверте за које није било потребе да се отварају током спровођења гласања, морају да остану затворене и запечаћене налепницом или печатним воском и да тако буду предате Општинској изборној комисији након гласања.

Ако не могу да се обезбеде коверте за паковање гласачких листића већег формата ти гласачки листићи се пакују обмотавањем по средини са јемствеником, тракастим папиром (шлајфном) или лепљивом траком.

Уколико дође до отварања коверти са гласачким листићима који се налазе у врећи за одлагање изборног материјала приликом транспорта изборног материјала до бирачког места и од бирачког места ка Општинској изборној комисији, то се неће сматрати неправилношћу у спровођењу избора уколико је очигледно да је коверат са гласачким листићима био претходно затворен и да нема злоупотребе изборног материјала јер су сви гласачки листићи из тих коверти расути у врећи за одлагање изборног материјала.

Да би гласање могло да почне, нужно је да на бирачком месту буде следећи изборни материјал:

- збирна изборна листа кандидата за одборнике,
- извод из бирачког списка,
- гласачки листићи (није неопходан тачан број),
- контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
- гласачка кутија,
- један спреј за обележавање прста бирача,
- једна УВ лампа,
- најмање један параван за обезбеђивање тајности гласања,
- јемственик, печатни восак, восак, свећа или налепница за печећење гласачке кутије.

б) Уређивање бирачког места

Члан 6.

Бирачки одбор је дужан да на видном месту истакне: ознаку бирачког места, уколико постоји, на улазу у објект у којем се налази бирачко место и на улазу у просторију у којој је бирачко место, Одлуку о одређивању бирачких места или извод из те одлуке, са евентуалним изменама и допунама одлуке о одређивању бирачких места, решење о именовању чланова бирачког одбора у сталном саставу, решење о именовању чланова бирачког одбора у проширеном саставу, збирну изборну листу са кандидатима за одборнике Скупштине општине Косјерић и заставу Републике Србије.

Бирачки одбор уређује просторију за гласање тако да од улаза до гласачке кутије, места за обављање изборних радњи буду постављена следећим редоследом:

- место на коме члан бирачког одбора рукује УВ лампом;
- место на коме се утврђује идентитет бирача;
- место на коме се налази извод из бирачког списка;
- место на коме члан бирачког одбора рукује спрејом за обележавање прста бирача;
- место на коме се чувају и уручују гласачки листићи;
- место за поучавање бирача о начину гласања;
- паравани за гласање, који морају бити тако постављени да обезбеде тајност гласања;
- гласачка кутија;
- члан бирачког одбора који се стара да се у гласачку кутију убаци један гласачки листић тако пресавијен да се не може са сигурношћу утврдити за кога је бирач гласао и који ће се старати о томе да гласачка кутија, све време док траје гласање, буде прописно запечаћена и затворена без могућности да је било које лице из просторије у којој се налази бирачко место оштети или уништи.

Члан 7.

На бирачком месту или непосредно испред бирачког места не могу се истицати симболи политичке странке и подносиоца проглашене изборне листе, као и други изборни пропагандни материјал.

Бирачким местом се сматра просторија у којој се обавља гласање а ако се у једном објекту налази више просторија за гласање, бирачким местом се сматра цео тај објект.

Ако је на бирачком месту или непосредно испред бирачког места истакнут изборни пропагандни материјал, бирачки одбор је дужан да га уклони, а ако није у могућности да то сам уради, о потреби уклањања изборног пропагандног материјала обавештава Општинску изборну комисију.

Бирачки одбор мора да се стара да све време док траје гласање на бирачком месту не буде истакнут изборни пропагандни материјал.

в) Договор о подели рада

Члан 8.

Чланови бирачког одбора договарају се о подели рада, при чему је најважније да се утврди који ће чланови, односно заменици чланова, бити задужени за спровођење следећих радњи:

- руковање УВ лампом;
- утврђивање идентитета бирача;
- руковање изводом из бирачког списка;
- руковање спрејом за обележавање прста бирача;
- чување и уручивање гласачких листића;
- члан који ће поучавати бираче о начину гласања;
- члан бирачког одбора који се стара да се у гласачку кутију убади један гласачки листић тако пресавијен да се не може са сигурношћу утврдити за кога је бирач гласао и који ће се старати о томе да гласачка кутија све време док траје гласање, буде прописно запечаћена и затворена и без могућности да је било које лице из просторије у којој се налази бирачко место оштети или уништи.

Паравани за гласање морају бити тако постављени да обезбеде тајност гласања, тј. отвор паравана за гласање треба да буде окренут према зиду, а размак између паравана би требало да буде најмање један метар уколико просторни услови просторије за гласање то дозвољавају.

Г – ОТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 9.

Пошто обави припреме за почетак гласања, бирачки одбор утврђује да гласање може да почне и то констатује у записнику о раду бирачког одбора уписивањем времена отварања бирачког места.

Бирачко место се отвара на дан гласања у 07,00 часова.

а) Провера исправности гласачке кутије и попуњавање контролног листа

Члан 10.

Провера исправности гласачке кутије врши се у присуству првог бирача који дође на бирачко место, а резултат провере уписује се у контролни лист за проверу исправности гласачке кутије. Контролни лист је светло плаве боје и разликује се од гласачких листића који су беле боје. Контролни лист није гласачки листић и не убраја се у гласачке листиће.

Поступак провере исправности гласачке кутије обавља се следећим редоследом:

- када на бирачко место приступи (дође) први бирач који није члан бирачког одбора (нити у сталном нити у проширеном саставу), бирачки одбор ће извршити проверу УВ лампом, утврдиће његов идентитет и провериће да ли је тај бирач уписан у извод из бирачког списка или списак накнадних промена у изводу из бирачког списка, уколико је дат бирачком одбору уз извод;
- у присуству тог бирача бирачки одбор проверава да ли је гласачка кутија исправна и празна;
- затим се попуњава контролни лист, који потписују сви чланови бирачког одбора (а најмање један члан бирачког одбора) и бирач који је први дошао на бирачко место;
- у присуству првог бирача, контролни лист се убацује у гласачку кутију, која се након тога затвара и печати налепницом или печатом (јемствеником) и печатним воском;
- све извршене радње констатују се у записнику о раду бирачког одбора уписивањем података у одговарајуће рубрике тог записника.

Након свих ових радњи извршених таксативно онако како су наведене у овом члану, члан бирачког одбора који рукује изводом из бирачког списка тек тада заокружује редни број бирача у изводу из бирачког списка под којим је тај први бирач у њему уписан, а први бирач се потписује у изводу из бирачког списка на место за то предвиђено. Након тога обележава му се кажипрст десне руке спрејем за обележавање прста бирача, затим му се уручује гласачки листић, први бирач одлази из паравана за гласање, након тога убацује гласачки листић у гласачку кутију и тиме је процедура провере исправности гласачке кутије и гласања првог бирача на бирачком месту завршена.

Члан 11.

Провера исправности гласачке кутије не може се вршити у присуству бирача за кога је, након провере УВ лампом, утврђено да је гласао на другом бирачком месту, који нема важећу јавну исправу за утврђивање идентитета, или за кога је провером утврђено да није уписан у извод из бирачког списка.

У случају из става 1 овог члана, такав бирач је дужан да се одмах удаљи са бирачког места.

Д – ГЛАСАЊЕ НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 12.

Када бирач дође на бирачко место, бирачки одбор је дужан да предузме следеће радње: проверава се да ли је бирач гласао на другом бирачком месту (провера УВ лампом), затим се утврђује идентитет бирача, проверава се да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка и евентуално у списак накнадних промена у изводу и ако се налази у бирачком списку или евентуално списку накнадних промена заокружује се редни број у изводу под којим је бирач уписан и бирач се потписује у изводу из бирачког списка на место за то предвиђено, затим се прст бирача обележава спрејем за обележавање прста бирача и уручује му се гласачки листић под условом да су све напред наведене радње извршене, и на крају поучава се бирач о начину гласања.

а) Провера да ли је бирач гласао на другом бирачком месту

Члан 13.

Када дође на бирачко место, бирач прилази члану бирачког одбора који рукује УВ лампом, који проверава да ли је кажипрст десне руке бирача већ обележен невидљивим мастилом.

За случај да бирач нема кажипрст десне руке, проверава се да ли су невидљивим мастилом обележени остали прсти десне руке, а ако бирач нема десну руку, проверава се да ли су невидљивим мастилом обележени прсти леве руке.

Ако се након провере УВ лампом утврди да је бирач гласао на другом бирачком месту, он не може да гласа и дужан је да без одлагања напусти бирачко место, осим у случају ако је бирач именован за члана бирачког одбора, у ком случају му се омогућује да гласа уз показивање решења о именовању за члана бирачког одбора и ако је очигледно да се на прстима његове руке налазе само благи обриси спреја за обележавање прста бирача.

Ако бирач нема шаке, провера УВ лампом се не врши.

б) Утврђивање идентитета бирача

Члан 14.

Пошто се утврди да бирач није већ негде гласао, он прилази следећем члану бирачког одбора, саопштава му своје име и презиме и предаје му обавештење о гласању (уколико га поседује) и доказује свој идентитет.

Бирач који је уписан у извод из бирачког списка или евентуално у списак накнадних промена може да гласа и без обавештења о дану и времену одржавања гласања.

Бирач не може да гласа ако не поднесе доказ о свом идентитету.

Свој идентитет бирач доказује важећом личном картом или важећом путном исправом (пасошем).

Уколико бирач има неважећу личну карту или неважећу путну исправу (пасош), том бирачу се омогућује да гласа само уколико као доказ о свом идентитету покаже бирачком одбору неважећу јавну исправу са потврдом/уверењем надлежног органа да је поднео захтев за издавање те јавне исправе (нове личне карте или нове путне исправе (пасоша)).

У случају да на бирачко место дође бирач који поседује важећи документ – важећу јавну исправу са фотографијом, у којем је наведено друго презиме у односу на презиме наведено у изводу из бирачког списка, бирачки одбор треба да омогући том бирачу да гласа, без обзира на ту околност, под условом да се на основу слике бирача и јединственог матичног броја грађана у документу којим доказује свој идентитет може утврдити да је у питању иста особа.

в) Провера и утврђивање да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка

Члан 15.

Када се утврди његов идентитет, бирач прилази члану бирачког одбора који је задужен за руковање изводом из бирачког списка, који проналази бирача у изводу из бирачког списка или списку накнадних промена и заокружује редни број испред имена бирача, а након тога се бирач потписује на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка или списка накнадних промена.

Члан 16.

Бирачки одбор не сме вршити никаква прецртавања, додавања било каквих симбола и знакова или друге промене у изводима из бирачког списка и у списковима накнадних промена које су дате уз извод.

Бирачки одбор неће дозволити да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка или списак накнадних промена уколико је дат уз извод, чак и ако са собом понесе решење надлежног министарства за државну управу и локалну самоуправу да му је одобрен упис у бирачки списак. У том случају бирачки одбор упућује бирача да провери на којем је бирачком месту уписан у бирачки списак, упитом на интернет страници <https://upit.birackispisak.gov.rs> или упућивањем у Општинску управу општине Косјерић, у организациону јединицу задужену за обављање послова вођења бирачког списка.

г) Употреба спреја

Члан 17.

Након што се потпише у извод из бирачког списка, бирач прилази члану бирачког одбора који му специјалним спрејом обележава кажипрст десне руке испод корена нокта као знак да је гласао.

Бирачу који нема кажипрст десне руке биће обележен следећи доступан прст удесно и коначно палац те руке, испод корена нокта.

Бирачку који нема десну шаку, биће обележен кажипрст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке, испод корена нокта.

Ако бирач нема шаке, обележавање се не обавља.

д) Уручивање гласачког листића, поучавање бирача и гласање бирача

Члан 18.

Пошто се бирачу специјалним спрејем обележи кажипрст десне руке, следећи члан бирачког одбора му уручује гласачки листић.

Након уручења гласачког листића бирачку, бирачки одбор је дужан, уколико то бирач тражи или захтева, да поучи бирача о начину гласања и то тако што ће га упутити:

- да може да гласа само за једну изборну листу, заокруживањем: редног броја испред назива изборне листе или заокруживањем изборне листе;
- да је гласање тајно и да се обавља иза паравана за гласање;
- да након што попуни гласачки листић, бирач треба да га пресавије тако да се не види како је гласачки листић попуњен и да га тако пресавијеног убаци у гласачку кутију;
- да је гласање слободно и да нико нема право да спречава или приморава бирача да гласа, да га позива на одговорност због тога што јесте или није гласао или да тражи од бирача да се изјасни зашто је и за кога је гласао.

Пошто се обаве све претходно описане радње, бирач може да приступи гласању, а бирачки одбор ће упутити бирача да гласање обави иза паравана за гласање.

Бирач попуњава гласачки листић иза паравана за гласање.

Пошто попуни гласачки листић бирач сам пресавија гласачки листић тако да се не види како је гласао и за кога је гласао и ставља гласачки листић у гласачку кутију, а затим напушта бирачко место.

Бирачки одбор ће задужити члана или заменика члана бирачког одбора да се стара о томе да бирач убацује гласачки листић у гласачку кутију.

Члан 19.

Бирачки одбор је дужан да се стара о обезбеђивању тајности гласања.

Бирачки одбор је дужан да организује гласање тако да нико не може видети како бирач попуњава гласачки листић.

У просторији у којој се гласа може бити присутно само онолико бирача колико има паравана на којима је обезбеђена тајност гласања. Уколико је у просторији у којој се гласа присутно више бирача од броја паравана, то се неће сматрати неправилношћу у спровођењу изборног процеса, уколико бирачки одбор обезбедио тајност гласања и уколико по тој конкретној околности не постоји основан приговор, са понуђеним доказима, од стране члана бирачког одбора.

Ђ – ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И СПРЕЧЕНИХ ЛИЦА

а) Лице које није у стању да попуни гласачки листић

Члан 20.

Бирач који не може сам да попуни гласачки листић (слепо, инвалидно или неписмено лице) има право да на бирачко место поведе лице (помагач) које ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

Бирачки одбор уноси у записник о раду бирачког одбора податак о томе колико је бирача гласало на тај начин.

Члан бирачког одбора не може бити лице које ће уместо бирача из става 1 овог члана попунити гласачки листић, али помагач може бити било које друго лице које сам бирач одреди за помагача, чак и лице које затекне на бирачком месту, а није члан бирачког одбора на том бирачком месту.

б) Лице које није у стању да дође на бирачко место – гласање ван бирачког места

Члан 21.

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком месту услед тешке болести, старости или инвалидитета може да гласа ван бирачког места, а на подручју које обухвата бирачко место, ако о томе обавести он или преко лица које сам одреди Општинску изборну комисију најраније 72 часа пре дана гласања, а најкасније до 11,00 часова на дан гласања, односно бирачки одбор на дан гласања, најкасније до 11,00 часова.

Пошто утврди да је такво лице уписано у извод из бирачког списка, председник бирачког одбора задужује три члана или заменика члана бирачког одбора, који су именовани на предлог различитих овлашћених предлагача од којих најмање један повереник мора бити представник опозиционе изборне листе (повереници бирачког одбора) да спроведу гласање ван бирачког места.

Пошто је утврђено, провером, да су лица која су обавестила Општинску изборну комисију или бирачки одбор да желе да гласају ван бирачког места, у складу са ставом 1 овог члана, уписана у извод из бирачког списка, председник бирачког одбора или лице које он одреди треба да пре одласка повереника бирачког одбора код тих бирача, попуни све потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места са потребним подацима о бирачима, како би олакшао рад повереницима бирачког одбора на терену.

Затим, повереници бирачког одбора одлазе код бирача, утврђују његов идентитет и врше проверу УВ лампом.

Потом повереници бирачког одбора предају бирачу службени коверат у којем се налазе: гласачки листић, збирна изборна листа, потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и посебну коверту у коју ће бити стављен попуњен гласачки листић.

Након тога, повереници бирачког одбора специјалним спрејом обележавају прст бирача, на начин утврђен чланом 17. ових Правила.

Пошто упознају бирача с начином гласања, повереници бирачког одбора напуштају просторију у којој бирач гласа.

Пошто гласа, бирач обавезно потписује потврду о свом изборном праву за гласање ван бирачког места и ставља попуњен и пресавијен гласачки листић у посебну коверту-мања коверта коју повереници бирачког одбора пред њим печате налепницом или печатом (јемствеником) и печатним воском.

Тако запечаћену посебну коверту – мању коверту са гласачким листићем повереник бирачког одбора пред бирачем или помагачем тог бирача ставља заједно с потписаном потврдом о његовом изборном праву у службену коверту-већа коверта, коју после тога повереници пред њим печате налепницом или печатом (јемствеником) и печатним воском.

Одмах по повратку на бирачко место, повереници бирачког одбора предају службену коверту председнику или заменику председника бирачког одбора који отвара службену коверту са потписаном потврдом о изборном праву и уколико је потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места потписана, тек тада се прилази изводу из бирачког списка и заокружује се редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка, а у месту које је предвиђено за потпис тог бирача у изводу из бирачког списка, на том месту се уписује напомена ГЛАСАО ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА.

Затим бирачки одбор отвара запечаћену коверту – мања коверта и из ње вади пресавијени гласачки листић и убацује га у гласачку кутију.

Ако недостаје потписана потврда о изборном праву или ако нема потврде сматра се да бирач није гласао. У том случају, у изводу из бирачког списка, односно у списку накнадних промена уколико су дате уз извод, не заокружује се редни број под којим је такав бирач уписан у извод из бирачког списка, јер се сматра да тај бирач није ни гласао и у том случајем се службени (мањи) коверат у којем је гласачки листић не отвара, већ се тако запечаћен ставља на гомили где се налазе неупотребљени гласачки листићи и после гласања предају се Општинској изборној комисији у коверти са неупотребљеним гласачким листићима и заједно са осталим изборним материјалом у врећи за одлагање изборног материјала.

Бирачки одбор уноси у записник о раду бирачког одбора податак о томе колико је бирача гласало ван бирачког места, а уз остали изборни материјал у посебној коверти прилаже и све потписане потврде о изборном праву. У записник о раду бирачког одбора се наводи и број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места.

Ако бирач који гласа ван бирачког места није у стању да сам попуни гласачки листић (слепо, инвалидно или неписмено лице) он може да гласа уз помоћ лица које сам одреди (помагач), на исти начин на који ту помоћ користе слепа, инвалидна или неписмена лица која гласају на бирачком месту. Помагачи у овом случају не смеју бити лица која спроводе гласање ван бирачког места (повереници бирачког одбора).

Гласање бирача ван бирачког места може се обавити само на подручју које обухвата то бирачко место.

Ако се за гласање ван бирачког места пријавио велики број бирача, бирачки одбор може да се договори да се одреди више тимова за спровођење гласања ван бирачког места, како би се обезбедило да гласају сви пријављени бирачи. У том случају, бирачки одбор ће од Општинске изборне комисије затражити додатне спрејеве, УВ лампе, збирне изборне листе.

в) Лице које се креће уз помоћ пса водича

Члан 22.

Бирачки одбор је дужан да особи која се креће уз помоћ пса водича и има одговарајућу исправу за кретање уз помоћ пса водича омогући слободан приступ објекту у којем је бирачко место и самом бирачком месту.

Под одговарајућом исправом из става 1 овог члана сматра се:

- доказ о стеченим знањима, способностима и вештинама за кретање са псом водичем – за особу која се креће уз помоћ пса водича и
- доказ о завршеној обуци за пса водича.ж

г) Лице са инвалидитетом које није у стању да напише својеручно своје име и презиме

Члан 23.

Бирач са инвалидитетом који није у стању да напише својеручно своје име и презиме у изводу из бирачког списка, има могућност да се потпише тако што ће на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка утиснути печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом (факсимил).

Ако бирач са инвалидитетом не поседује печат или факсимил из става 1 овог члана, не потписује се у изводу из бирачког списка, већ то уместо њега чини његов помагач, својим именом и презименом, ако га је повео на бирачко место ради попуњавања гласачког листића.

Бирач који није писмен, уместо потписа у изводу може да стави отисак прста или се уместо њега у извод потписује његов помагач, својим именом и презименом, ако га је повео на бирачко место ради попуњавања гласачког листића.

Наведена правила овог члана примењују се и код гласања ван бирачког места и потписивања од стране бирача потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места.

Е – ОДРЖАВАЊЕ РЕДА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 24.

Забрањено је задржавање на бирачком месту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора и која немају изборно право и пребивалиште на том конкретном бирачком месту.

На бирачком месту забрањено је коришћење мобилних телефона и других средстава веза и комуникација, као и фото-апарата и камера. Уколико неко лице користи мобилни телефон за звање ии примање позива на бирачком месту, то може учинити у врло кратком трајању, до једне минуте, без да омета остале чланове бирачког одбора и бираче који се затекну на бирачком месту, и у том случају то се неће сматрати неправилношћу у спровођењу гласања на бирачком месту.

На бирачком месту је забрањено да се, ван службене евиденције у изводима из бирачког списка, праве спискови бирача који су изашли на гласање (уписивањем имена или редног броја из извода из бирачког списка бирача који су изашли или нису изашли на гласање).

Изузетно, дозвољено је да чланови бирачког одбора који су задужени да рукују изводом из бирачког списка, уписивањем цртица на посебном листу хартије, воде евиденцију о излазности бирача и да податке о излазности саопштавају свим члановима бирачког одбора.

Повреда забрана из става 1., 2. и 3. овог члана сматра се нарушавањем реда на бирачком месту.

Изузетно од става 1 овог члана, на бирачком месту могу бити присутни овлашћени представници посматрача и чланови Општинске изборне комисије, као и секретар Комисије.

Члан 25.

Представници средстава јавног информисања могу на кратко да уђу у просторије бирачког места и сниме просторију у којој се спроводи гласање (оквирно до 3 минута), без узимања изјава у просторијама бирачког места од било ког лица.

За потребе информисања јавности и припреме извештаја о току гласања, председник бирачког одбора, односно његов заменик, могу давати изјаве за медије о излазности бирача у броју односно процентима и о томе како протиче гласање на бирачком месту, искључиво изван просторије, односно бирачког места у коме се спроводи гласање.

Од отварања до затварања бирачког места, бирачки одбор обавештава Општинску изборну комисију о току гласања на начин и у време који ће бити утврђен посебном одлуком Општинске изборне комисије.

Члан 26.

Бирачки одбор је дужан да одржава ред на бирачком месту.

Ако се на бирачком месту наруши ред, бирачки одбор је дужан да покуша да сам успостави ред на бирачком месту. Уколико бирачки одбор не може да успостави ред на бирачком месту, може да прекине гласање док се ред не успостави. Разлози за прекид гласања и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

Припадници полиције на дужности могу ући на бирачко место ради интервенције само на позив председника бирачког одбора или његовог заменика, ако су на бирачком месту нарушени ред и мир.

Ако је прекид гласања трајао дуже од једног часа, гласање се продужава за онолико времена колико је прекид трајао.

Члан 27.

Бирачки одбор је дужан да посматрачима којима је Општинска изборна комисија одобрила праћење избора и издала овлашћење или акредитације, омогући несметано праћење сваке изборне радње и да у записницима о свом раду констатују њихово присуство. Такође, уколико су присутни посматрачи на бирачком месту, председник или заменик председника бирачког одбора треба да попуни записник о раду посматрача.

Бирачки одбор може да удаљи посматрача са бирачког места ако нарушава ред на бирачком месту, омета рад бирачког одбора, а посебно ако на било који начин покушава да учествује у раду бирачког одбора, што констатује у свом записнику о раду бирачког одбора, уз навођење разлога за удаљавање.

Представници посматрача не могу уносити примедбе на гласање и на ток гласања у записник о раду бирачког одбора и њихове евентуалне примедбе се не бележе у записник о раду бирачког одбора, већ искључиво у записнику о раду посматрача.

Ж – ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 28.

Бирачко место се затвара у 20,00 часова.

Бирачима који су се затекли на бирачком месту сматрају се бирачи који се у 20,00 часова налазе на бирачком месту или непосредно испред бирачког места.

Бираче који се затекну на бирачком месту бирачки одбор обавештава да могу да гласају.

Председник бирачког одбора дужан је да одреди члана или заменика члана бирачког одбора који ће да утврди број бирача који су се затекли на бирачком месту у 20,00 часова, утврди редослед по коме они гласају, стане иза последњег затеченог бирача како би означио крај реда и сачека да гласају сви бирачи који су се затекли на бирачком месту.

3 – УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

а) Редослед утврђивања резултата гласања

Члан 29.

После затварања бирачког места бирачки одбор утврђује резултате гласања на бирачком месту.

Утврђивању резултата гласања присуствују сви чланови бирачког одбора или њихови заменици.

б) Поступак утврђивање резултата гласања

Члан 30.

Поступак утврђивања резултата гласања на изборима за одборнике Скупштине општине Косјерић спроводи се на следећи начин:

ПРВО, бирачки одбор треба да број бирача који су уписани у извод из бирачког списка, који је пре отварања бирачког места утврдио и уписао у тачку 3. Записника о раду бирачког одбора, упише у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

ДРУГО, бирачки одбор треба да утврди број бирача који су изашли на изборе, а тај број се утврђује:

- пребројавањем потписа бирача у изводу из бирачког списка и евентуално у списку накнадних промена у бирачком списку (ако је достављен бирачком одбору уз извод) и
 - пребројавањем напомена о бирачима који су гласали ван бирачког места које је бирачки одбор уписао у извод из бирачког списка и евентуално списак накнадних промена у изводу из бирачког списка (ако је достављен бирачком одбору)
- тај се број уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

ТРЕЋЕ, бирачки одбор треба да утврди да ли је гласачка кутија све време гласања била запечаћена и исправна и ТЕК ТАДА ОТВАРА ГЛАСАЧКУ КУТИЈУ, и проверава да ли се у њој налази попуњен и потписан Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије. Затим у Записник о раду бирачког одбора, у тачки 9. треба да заокружи одговарајућу опцију, односно потврди да ли је Контролни лист пронађен или није, као и ако је пронађен у тачки 9.1. заокружи одговарајућу опцију, односно потврди да ли је Контролни лист потписан од стране првог бирача који је дошао на бирачко место и од стране најмање једног члана бирачког одбора;

ЧЕТВРТО, пребројавају се сви гласачки листићи у гласачкој кутији и тај број се уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

ПЕТО, сви гласачки листићи који се налазе у гласачкој кутији разврставају се на важеће и неважеће;

ШЕСТО, пребројавају се неважећи гласачки листићи и тај број се уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара;

СЕДМО, пребројавају се важећи гласачки листићи и тај број се уписује у одговарајућу рубрику Контролног формулара, након чега се важећи гласачки листићи разврставају према изборним листама;

ОСМО, пребројава се број гласова који је добила свака изборна листа и ти бројеви се уписују у одговарајуће рубрике Контролног формулара.

Пошто се попуни Контролни формулар и провером утврди да су резултати гласања на бирачком месту логичко – рачунски исправни и тачни (за проверу се на полеђини Контролног формулара налази упутство за проверу), односно пошто се дефинитивно утврди да утврђени резултати гласања одговарају стању изборног материјала, бирачки одбор приступа попуњавању записника о раду бирачког одбора читко, јасно и прецизно.

в) Попуњавање записника о раду бирачког одбора

Члан 31.

Чим утврди резултате гласања, бирачки одбор је дужан да јасно, читко и прецизно, на адекватан начин попуни записник о раду бирачког одбора и да провери да ли су све рубрике Записника о раду попуњене, а ако нису да их на одговарајући начин попуни.

Председник бирачког одбора одговоран је за читко и тачно попуњен записник о раду бирачког одбора. У случају да је дошло до очигледно погрешног уписивања података у записник о раду бирачког одбора, бирачки одбор је дужан да погрешно уписан податак исправи прецртавањем косом цртом („/“) или на сличан начин (на пр. „---“) и поред погрешно уписаног податка унесе исправан податак и то потврди потписивањем од стране председника или заменика председника бирачког одбора испод исправно уписаног податка или стављањем иницијала ових лица испод исправно уписаног податка. Дакле, председник или заменик председника бирачког одбора се у овом случају потписују пуним именом и презименом, стављањем потписа или стављањем својих иницијала.

У Записнике о раду бирачког одбора уносе се примедбе и мишљења чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу о уоченим неправилностима у току гласања.

У записнике о раду бирачког одбора не уносе се примедбе, мишљења и коментари других лица која нису чланови бирачког одбора у сталном и проширеном саставу.

Записник о раду бирачког одбора треба да потпишу сви чланови и заменици чланова бирачког одбора, а најмање три члана или заменика члана бирачког одбора.

Члан 32.

Записник о раду бирачког одбора израђује се на прописаном обрасцу који се штампа у шест истоветних примерака.

Први примерак записника о раду бирачког одбора доставља се Општинској изборној комисији.

Други примерак записника истиче се на бирачко место на јавни увид.

Преостала четири примерка записника о раду бирачког одбора се уручују представницима подносилаца изборних листа, који су освојили највећи број гласова на бирачком месту.

г) Разликовање важећег и неважећег гласачког листића

Члан 33.

Важећи гласачки листић јесте онај листић на коме је заокружен један редни број испред назива изборне листе, као и гласачки листић који је попуњен на начин из којег се са сигурношћу може закључити за кога је бирач гласао, на пример:

- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име и презиме првог кандидата на изборној листи;
- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао назив или део назива једне изборне листе;
- ако је на гласачком листићу бирач истовремено заокружио или подвукао име једног носиоца изборне листе;
- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име првог кандидата на изборној листи и име једног носиоца изборне листе;
- ако је гласачки листић попуњен тако да се може поуздано утврдити за кога је бирач гласао, тај гласачки листић је важећи чак иако су на гласачком листићу исписани или нацртани коментари, пароле и друге поруке;
- ако је гласачки листић попуњен тако да се може поуздано утврдити за кога је бирач гласао, тај гласачки листић је важећи чак иако су на гласачком листићу прецртани један или више редних бројева, односно један или више назива изборних листа.

Неважећи гласачки листић јесте непопуњени гласачки листић који се налазио у гласачкој кутији, као и гласачки листић који је попуњен тако да се не може утврдити за коју је изборну листу бирач гласао, на пример:

- листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног броја испред назива изборних листа;
- листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једне изборне листе;
- листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног носиоца изборне листе.

И - ЛОГИЧКО РАЧУНАРСКА КОНТРОЛА ЗАПИСНИКА О РАДУ БИРАЧКОГ ОДБОРА

Члан 34.

Логичко-рачунарска контрола записника о раду бирачког одбора обухвата: рачунарско слагање података о бирачима, рачунарско слагање података о бирачима и гласачким листићима и рачунарско слагање података о гласачким листићима и гласовима.

Члан 35.

Број бирача који су изашли на изборе једнак је збиру броја бирача који су потписани у изводу из бирачког списка и у евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка и броја напомена (уместо потписа бирача) у изводу из бирачког списка и списка накнадних промена у бирачком списку о бирачима који су гласали ван бирачког места.

Укупан број бирача који су изашли на изборе може бити само једнак или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку.

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији може бити само једнак или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.

Број примљених гласачких листића треба да буде једнак збиру: броја неупотребљених гласачких листића и броја бирача који су гласали.

Члан 36.

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији треба да буде једнак збиру: броја неважећих гласачких листића и броја важећих гласачких листића.

Број важећих гласачких листића треба да буде једнак збиру бројева гласова које су добиле све изборне листе.

J – ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПОСЛЕ ГЛАСАЊА

Члан 37.

Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачки одбор без одлагања предаје у седишту Општинске изборне комисије (зграда Скупштине општине Косјерић, ул. Олге Грбић 10), предаје Општинској изборној комисији следећи изборни материјал:

- први примерак Записника о раду бирачког одбора;
- извод из бирачког списка и списак накнадних промена у бирачком списку уколико је дат уз извод, по којем се гласало на бирачком месту;
- запечаћен коверат у којем је контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;
- запечаћен коверат у који су стављени неупотребљени гласачки листићи;
- запечаћен коверат у који су стављени неважећи гласачки листићи;
- запечаћен коверат у који су стављени важећи гласачки листићи, по могућству разврстани по изборним листама које су учествовале на изборима;
- запечаћен коверат у који су стављене потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места;
- попуњене евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу;
- запечаћен коверат у којем се налази први примерак записника о раду посматрача.

Први примерак Записника о раду бирачког одбора, извод из бирачког списка са списком накнадних промена уколико је дат уз извод, запечаћени коверат са потписаним потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места, попуњене евиденције о присуству на бирачком месту чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу и запечаћен коверат са првим примерком Записника о раду посматрача, бирачки одбор предаје одвојено од осталог изборног материјала, вадећи га из вреће за одлагање изборног материјала у сали у којој се предаје изборни материјал. Запечаћени коверат са Контролним листом може се такође предати Општинској изборној комисији на описан начин, уколико тако одлучи Општинска изборна комисија приликом саме предаје изборног материјала после гласања.

Остали изборни материјал који се такође пакује у врећу за одлагање изборног материјала, предаје се Општинској изборној комисији упакован у наведеној врећи.

Преостали материјал (гласачка кутија, паравани за гласање, прибор за писање и др.), бирачки одбор предаје Општинској управи општине Косјерић.

О примопредаји изборног материјала после гласања сачињава се записник на прописаном обрасцу.

Члан 38.

За све што није регулисано овим Правилима, примењују се одговарајуће одредбе закона, подзаконских аката Републичке изборне комисије и одлуке и други акти Општинске изборне комисије општине Косјерић.

Ова Правила се примењују и код понављања гласања.

Члан 39.

Ова Правила ступају на снагу даном објављивања на веб-презентацији Општинске изборне комисије, а објављују се у „Службеном листу општине Косјерић“.

Број: 013-44/2025

У Косјерићу. 08.05.2025.

ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА ОПШТИНЕ КОСЈЕРИЋ

ПРЕДСЕДНИК,
Сандра Филиповић

